

ALERT PRAWNY – GRUDZIEŃ 2023

NOWE PRAWO KONCERNOWE W POLSCE – podsumowanie po pierwszym roku obowiązywania

13 października 2022 r. weszła w życie nowelizacja Kodeksu spółek handlowych, która wprowadziła m.in. regulację prawa koncernowego.

Zakres regulacji prawa grup spółek:

- Wprowadza „grupy spółek”, której utworzenie podlega ujawnieniu w rejestrze przedsiębiorców;
- Jest to regulacja typu „opt in” – spółki dominujące i zależne nie są zobowiązane tworzyć grupę spółek w rozumieniu nowych przepisów, ale zyskują takie uprawnienie;
- Regulacja obejmuje tylko wybrane zagadnienia, nie stanowi pełnej regulacji prawa koncernowego w Polsce;
- Nowe przepisy stosują się zarówno do zależnych spółek z o.o. jak i do zależnych spółek akcyjnych;
- Brak podziału na koncerny umowne i faktyczne.

Zasady obowiązujące spółki, które ujawniły swoje uczestnictwo w grupie spółek:

Jeżeli spółka dominująca i spółki zależne zdecydują się utworzyć grupę spółek w rozumieniu nowych przepisów i ujawnią w rejestrze przedsiębiorców, że uczestniczą w grupie spółek, obowiązują je następujące zasady:

- spółki (ich zarządy) mogą kierować się interesem grupy spółek;

- spółka dominująca jest uprawniona do wydawania wiążących poleceń spółce zależnej (zarówno sp. z o.o. jak i spółce akcyjnej);
- członkowie zarządu spółki zależnej nie odpowiadają za szkodę wyrządzoną wykonaniem wiążącego polecenia;
- spółka dominująca uzyskuje dostęp do informacji o spółkach zależnych;
- wspólnicy mniejszościowi spółki zależnej uzyskują specjalne instrumenty ochrony;
- spółka dominująca odpowiada za szkodę wyrządzoną wierzycielowi spółki zależnej, jeżeli egzekucja przeciwko spółce zależnej okaże się bezskuteczna.

Kto może uczestniczyć w grupie spółek jako spółka dominująca:

- tylko spółki handlowe (osobowe i kapitałowe);
- także spółki zagraniczne.

Kto może uczestniczyć w grupie spółek jako spółka zależna:

Tylko spółki kapitałowe, tj. tylko spółki z o.o. jak i spółki akcyjne;

- W grupie spółek nie mogą uczestniczyć jako spółki zależne:
 - Spółki publiczne;
 - Spółki objęte nadzorem nad rynkiem finansowym (np. ubezpieczyciele).

Działanie grup spółek poza nową regulacją prawa grup spółek – pytania:

- Zgodnie z uzasadnieniem nowelizacji, dopuszczalne jest nadal istnienie grup spółek, które nie rejestrują się jako grupy spółek i działają poza nową regulacją;

- Niemniej, w praktyce i w doktrynie pojawią się następujące wątpliwości odnośnie takich grup spółek:
 - Czy mogą one kierować się wspólnym interesem koncernowym, w szczególności gdy określone działania leżące w interesie grupy są niekorzystne dla spółki zależnej?
 - Czy w takich grupach dopuszczalne jest wydawanie poleceń zarządom spółek zależnych, w tym zarządom spółek z o.o.?
 - Czy sądy będą stosować w przyszłości nowe zasady ochrony wspólników mniejszościowych i wierzycieli spółki zależnej także wobec takich grup?

Jakie zalety ma działanie w ramach zarejestrowanych grup spółek?

- Spółka dominująca zyskuje jasną podstawę prawną do zarządzania grupą spółek (prawo wydawania wiążących poleceń, prawo do informacji).
- Zarządy spółki zależnej uzyskują zwolnienie od odpowiedzialności osobistej, jeżeli działają w interesie grupy spółek.

Jak wygląda praktyka po upływie 1 roku od wejścia przepisów w życie?

Tworzenie grup spółek w Polsce nadal odbierane jest jako nowość. Zgodnie z informacjami z resortu sprawiedliwości opublikowanymi przez prawo.pl na koniec 2023 r. w rejestrze przedsiębiorców uczestnictwo w grupie spółek ujawniło 16 spółek dominujących oraz 80 spółek zależnych.

KONTAKT

dr Joanna Schubel

Partner, Praktyka Prawa Spółek, Fuzji i Przejęć

+48 539 092 457

j.schubel@tomczykowscy.pl